

Chimie organică

10 ani de olimpiade școlare

Clasele a X-a, a XI-a și a XII-a

SUBIECTE
date la
Olimpiada de Chimie

OLIMPIADA DE CHIMIE**Clasa a X-a, etapa locală – 2006****Subiectul I 30 p**

Fiecare întrebare are trei răspunsuri notate cu literele a, b, c. Pot fi corecte toate cele trei răspunsuri, două, unul sau nici unul. În tabelul atașat filelor de examen, vei completa fiecare căsuță corespunzător, cu litera A pentru răspuns corect și litera F pentru răspuns fals. Pentru fiecare răspuns apreciat în mod corect se acordă un punct.

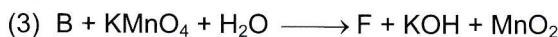
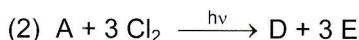
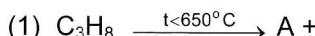
Nu se admit modificări, iar dacă acestea apar se anulează răspunsul modificat.

1. Alcanul cu formula brută C_2H_5 prezintă un număr de izomeri:
a) 4; b) 2; c) 1.
2. În 8,8 g propan se găsesc:
a) $1,204 \cdot 10^{23}$ molecule de propan; b) $1,324 \cdot 10^{24}$ atomi; c) 3,6 g carbon.
3. Alcanul care în reacția de ardere consumă 5 moli O_2 la 1 mol alcan este:
a) propanul; b) butanul; c) pentanul.
4. Reacțiile alcanilor care au loc cu ruperea de legături C – C sunt:
a) substituția; b) cracarea; c) izomerizarea.
5. 3 moli metan reacționează cu oxigenul la 60 atm. și $400^{\circ}C$:
a) Se obțin 90 g aldehidă formică.
b) Se consumă 36,65 L O_2 , măsurat la $25^{\circ}C$ și 1 atm.
c) Se consumă același număr de moli de oxigen ca la amonoxidarea unui mol de metan.
6. 5 g propenă decolorează 800 g apă de brom 2%. Puritatea propenei este:
a) 80%; b) 84%; c) 75%.
7. Formează prin oxidare cu $KMnO_4$ și H_2SO_4 ca unic produs organic acid acetic, $CH_3 - COOH$:
a) propena; b) 2-pentena; c) 2-butena.
8. Prin adiția HCl la o alchenă A se obține un compus cu 33,33 % Cl. Prin oxidarea alchenei A se obține pe lângă CO_2 și H_2O un acid carboxilic. Alchena A poate fi:
a) 1-pentenă; b) 3-metil- 1-butenă; c) propenă.
9. Nu prezintă izomerie geometrică:
a) 2-metil-2-butena;

- b) o 1-cloropropena;
c) 2-cloro-1-pentena.
10. 9,8 g amestec echimolecular de propenă și 1-butenă se barbotează într-o soluție acidulată de $K_2Cr_2O_7$. Referitor la procesele chimice care au loc sunt adevărate afirmațiile:
- Amestecul de alchene decolorează 2,33 L soluție acidulată de $K_2Cr_2O_7$ de concentrație 0,1 M.
 - Se degajă 4,48 L CO_2 , măsurat în condiții normale.
 - În amestecul final se găsesc doi acizi carboxilici în raport molar 1:1.

Subiectul II 30 p

Se consideră schema de reacții:

Determină substanțele A-G. Scrie ecuațiile reacțiilor chimice corespunzătoare transformărilor (1)-(4) și denumește substanțele necunoscute notate: A-G.

Presupunând că s-au supus cracării, în reacția (1) $44,8\text{ m}^3$ (c.n.) C_3H_8 iar în reacția (3) participă 40% din compusul B obținut în reacția (1) cu un randament de 80%, calculează volumul soluției de $KMnO_4$ de concentrație 0,2 M consumat în reacția (3).

Subiectul III 30 p

- 1) 0,2 moli hidrocarbură A formează prin ardere 14,4 g H_2O și 17,92 L CO_2 (c.n.). Modelează și denumește izomerii hidrocarburii A.
Considerând că arderea celor 0,2 moli hidrocarbură s-a realizat cu o cantitate stoechiometrică de aer (20% O_2), calculează compozitia în procente de volum a amestecului gazos obținut.
- 2) Un amestec de 60 cm^3 , măsurat în condiții normale, metan și etenă se trece printr-un vas cu apă de brom. Știind că masa vasului a crescut cu 22,4 mg calculează compozitia în procente molare a amestecului de hidrocarburi.

Mase atomice: H: 1; O:16; C:12; N: 14; K:39; Cr: 52; Mn: 55; Cl: 35,5; Br:80.

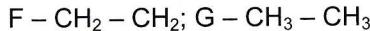
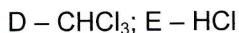
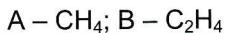
Se acordă 10 puncte din oficiu.

Subiectul I 30 p

	a	b	c
1.	F	A	F
2.	A	A	F
3.	A	F	F
4.	F	A	A
5.	F	A	A
6.	F	A	F
7.	A	F	A
8.	A	A	F
9.	A	F	A
10.	F	A	A

1p x 30 itemi = 30 p**Subiectul II 30 p**

Identificarea substanțelor A ... G – 1p x 6 = 6p;

scrierea ecuațiilor reacțiilor chimice – 8p;

denumirea substanțelor A ... G – 6p;

determinarea V_{etenă obținută în reacția 1} = 1,6 kmoli – 3p;V_{etenă folosită în reacția (3)} = 0,64 kmoli – 3p;Vsol. KMnO₄ = 2,133 m³ – 4p**Subiectul III 30 p**

- Determinarea hidrocarburii C₄H₈ – 5p;
scrierea izomerilor inclusiv geometrici și cicloalcanii – 6p;
determinarea V_{dioxid de carbon} = 0,8 moli – 2p; nr. moli H₂O = 0,8 moli – 2p;
nr. moli N₂ = 4,8 moli – 2p;
12,5% CO₂, 12,5% H₂O și 75% N₂ – 3p.
- Identificarea masei de etenă - 22,4 mg – 4p;
determinarea V_{etenă} – 17,92 cm³ – 2p;
determinarea V_{metan} 42,18 cm³ – 2p;
70,13% CH₄ și 29,87% C₂H₄ – 2p

Se acordă 10 puncte din oficiu.

OLIMPIADA DE CHIMIE
Clasa a XI-a, etapa locală – 2006

Subiectul I 30 p

Fiecare întrebare are trei răspunsuri notate cu literele a, b, c. Pot fi corecte toate cele trei răspunsuri, două, unul sau nici unul. În tabelul atașat filelor de examen, vei completa fiecare căsuță corespunzător, cu litera A pentru răspuns corect și litera F pentru răspuns fals. Pentru fiecare răspuns apreciat în mod corect se acordă un punct.

Nu se admit modificări, iar dacă acestea apar se anulează răspunsul modificat.

1. Conțin în moleculă numai atomi de carbon secundari:
 a) etena; b) ciclohexanul; c) 1,3-dicloropropanul.
2. În 8,4 g propenă se găsesc:
 a) $1,2044 \cdot 10^{23}$ atomi; b) 7,2 g carbon; c) 14,28% C.
3. Alcanul cu formula generală $C_{2n}H_{5n}$ este:
 a) propanul; b) butanul; c) pentanul.
4. La combustia completă a unui amestec de 67,2 L propan și 1 mol din altă hidrocarbură gazoasă se consumă 2016 L aer cu 20% O₂. Hidrocarbura necunoscută este:
 a) C₂H₆; b) C₂H₄; c) C₄H₁₀.
5. Referitor la neopantan nu sunt adevărate afirmațiile:
 a) La 25°C și 1 atm este în stare lichidă.
 b) Are punctul de fierbere mai mic decât al n-pantanului.
 c) La monoclorurare fotochimică formează un singur compus.
6. 14 mL amestec de metan și propan formează prin ardere în exces de oxigen 20 mL CO₂. Conținutul procentual volumetric de metan din amestec este:
 a) 45%; b) 55%; c) 75%.
7. Prezintă izomerie geometrică:
 a) 1-cloro-1-butena; b) 2-pentena; c) 2-cloropropena.
8. 400 mL amestec gazos de metan și etenă se trec printr-un vas cu brom și se constată o creștere a masei vasului cu 224 mg. Amestecul de hidrocarburi conține în procente molare:
 a) 56% etenă; b) 55,2% metan; c) 44% metan.
9. Se ard 2 moli butan cu o cantitate stoechiometrică de aer (20% O₂). Amestecul gazos obținut conține în procente volumetrice:
 a) 44,44% CO₂; b) 55,56% H₂O; c) 11,42% CO₂.

Respo 10) 2,4-hexadiena:ărți

- a) prezintă 3 izomeri geometrici;
- b) are formula brută C_3H_5 ;
- c) formează prin oxidare energetică cu $KMnO_4$ și H_2SO_4 un singur compus organic.

Subiectul II 30 p

1. La clorurarea termică a metanului se formează 94,08 m^3 HCl (c.n.). Amestecul de reacție obținut conține $CH_3Cl : CH_2Cl_2 : CHCl_3 : CCl_4 : CH_4$ în raport molar 1:3 :2 : 2 : 1. Se cere:
 - a) scrie ecuațiile reacțiilor chimice care au loc;
 - b) calculează volumul de metan, măsurat în condiții normale, supus clorurării;
 - c) calculează procentul de metan transformat în tetrachlorură de carbon.
 - d) calculează volumul de metan de puritate 96% necesar obținerii a 8,96 m^3 CH_3Cl .
2. Un cauciuc butadien-acrilonitrilic conține 8,69 % N. Calculează raportul molar al monomerilor în cauciuc.

Subiectul III 30 p

0,68 g hidrocarbură A formează prin ardere 1,12 L CO_2 și 720 mg H_2O . Știind că la $27^\circ C$ și 1 atm. hidrocarbura A, în stare de vaporii, are densitatea 2,764 g/L.

Se cere:

- 1) Determină formula moleculară a hidrocarburii A.
- 2) Scrie formula de structură posibilă pentru hidrocarbura A știind că:
 - a) este aciclică;
 - b) prin oxidare cu $KMnO_4$ și H_2SO_4 formează un produs organic difuncțional;
 - c) conține un atom de carbon cuaternar.
- 3) Calculează volumul soluției de $K_2Cr_2O_7$ de concentrație 0,2 M necesar oxidării celor 0,68 g hidrocarbură A.
- 4) Scrie formulele de structură și denumește IUPAC toți izomerii aciclici cu formula moleculară determinată la punctul 1).

Mase atomice: H-1; O-16; C-12; N-14; K-39; Cr- 52; Mn-55; Cl-35,5; Br80.

Se acordă 10 puncte din oficiu.

Subiectul I 30 p

	a	b	c
1.	A	A	F
2.	F	A	F
3.	F	A	F
4.	F	A	F
5.	A	F	F
6.	F	F	F
7.	A	A	F
8.	F	A	F
9.	F	F	A
10.	A	A	A

1p x 30 itemi = 30 p**Subiectul II 30 p****1. 22 p**

- a) scrierea ecuațiilor reacțiilor chimice = 5p
- b) determinarea $V_{\text{metan}} = 40,32 \text{m}^3$ – 10p
- c) determinarea % CH_4 transformat în CCl_4 = 22,22% – 4p
- d) determinarea $V_{\text{metan impur}} = 84 \text{m}^3$ – 3p

2. 8 p $V_{\text{butadienă}} : V_{\text{acrilonitru}} = 2:1$ **Subiectul III 30 p**

- 1) determinarea formulei moleculare C_5H_8 – 10p
- 2) izoprenul – 5 p
- 3) 0,15 L sol $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$ – 7p
- 4) 8 izomeri de structură, aciclici cu formula C_5H_8 – 8 p.

Se acordă 10 puncte din oficiu.